

กวด. 15)
วันที่ 28/12/60
เวลา 13.50

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส23817
รับที่ : 55766/60
วันที่ : 28 เม.ย. 60 เวลา : 13:30

ที่ กษ ๐๓๐๙/๒๕๓๕

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความเห็นชอบแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรอนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. สำเนามติการประชุมคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลาง ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. สำเนาหนังสือกรมชลประทาน ที่ กษ ๐๓๐๙/๕๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๐
จำนวน ๑๐๐ ชุด
๔. แผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ มาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ที่กำหนดให้ต้องเสนอเรื่องนี้ ทั้งนี้ รอนายกรัฐมนตรี (พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (รายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

ตามนัยมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดกรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ประกอบด้วย แผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดรูปที่ดิน โดยแสดงภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดิน ระยะเวลาในการดำเนินการตามแผนกรอบงบประมาณ รวมทั้งกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามแผน และให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางเพื่อพิจารณา ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เพื่อให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ที่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางแล้ว ก่อนนำไปประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณานำเรื่องนี้ กราบเรียนต่อนายกรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว เพื่อที่กรมชลประทานจะได้

นำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ไปประกาศให้สาธารณชนรับทราบข้อมูลการพัฒนาการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และการจัดรูปที่ดินในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำแผนแม่บทดังกล่าวไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้ได้ผลเป็นรูปธรรม บรรลุตามเป้าหมาย และกรอบระยะเวลาที่วางไว้

๔. ข้อเท็จจริง

๔.๑ ในการพัฒนาโครงการชลประทานเพื่อใช้เป็นแหล่งเก็บกักน้ำให้แก่พื้นที่การเกษตร มีองค์ประกอบหลัก ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) ส่วนเก็บกักน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำ เขื่อนเก็บกักน้ำ ๒) ส่วนทดน้ำและระบบส่งน้ำ เช่น เขื่อนทดน้ำ ฝาย คลองส่งน้ำสายใหญ่ คลองส่งน้ำสายซอย และ ๓) ส่วนระบบชลประทานในไร่นา เช่น การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม การจัดรูปที่ดิน ซึ่งในส่วนที่ ๓ นี้ เป็นการดำเนินการเพื่อให้มีระบบกระจายน้ำจากส่วนที่ ๒ ถึงแปลงเพาะปลูกของเกษตรกรโดยตรง โดยที่ผ่านมามีกรมชลประทานได้ดำเนินการพัฒนาระบบชลประทานในไร่นามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดิน มีพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาแล้วประมาณ ๑๒.๘๔๕ ล้านไร่ สามารถจำแนกลักษณะการดำเนินงานของแต่ละประเภทได้ดังนี้

๔.๑.๑ การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม เป็นการก่อสร้างระบบชลประทานเพื่อนำน้ำจากคลองส่งน้ำสายใหญ่ คลองส่งน้ำสายซอย หรือแหล่งน้ำอื่นที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตรได้อย่างทั่วถึง รวมทั้งมีการสร้างถนนหรือทางลำเลียงผลผลิตในพื้นที่การเกษตรดังกล่าวด้วย ปัจจุบันมีพื้นที่ที่ได้ดำเนินการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมแล้ว จำนวน ๑๐.๘๕๕ ล้านไร่

๔.๑.๒ การจัดรูปที่ดิน เป็นการดำเนินงานพัฒนาที่ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรม โดยการรวบรวมที่ดินหลาย ๆ แปลงในบริเวณเดียวกัน เพื่อวางแผนและจัดรูปแปลงที่ดินใหม่ และมีการปรับระดับดินในแปลง รวมทั้งการก่อสร้างระบบชลประทาน ถนนหรือทางลำเลียงผลผลิตในพื้นที่ดังกล่าว ปัจจุบันมีพื้นที่ที่ได้ดำเนินการจัดรูปที่ดินแล้ว จำนวน ๑.๙๙๐ ล้านไร่

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบชลประทานในไร่นาที่ผ่านมา ยังไม่มีการกำหนดเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาอย่างชัดเจน เนื่องจากต้องดำเนินการภายใต้เงื่อนไขของกฎหมาย ๒ ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติคันและคูน้ำ พ.ศ. ๒๕๐๕ และพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๗ ทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างล่าช้า จึงได้มีการรวบรวมกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับเป็นฉบับเดียว คือ พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อให้การพัฒนาระบบชลประทานในไร่นาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ลดระยะเวลาและขั้นตอนในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๘

๔.๒ หลังจากที่มีพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มีผลใช้บังคับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมชลประทานได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ซึ่งประกอบด้วยแผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรม และแผนการจัดรูปที่ดิน เพื่อแสดงภาพรวมการพัฒนาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการพัฒนาระบบชลประทานในไร่นาทั่วประเทศ โดยที่ในการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินในครั้งนี้ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๙ แผนพัฒนาการเกษตรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ตลอดจนยุทธศาสตร์และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้คัดกรองพื้นที่ที่มีศักยภาพโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ๕ ด้าน

ได้แก่ ด้านวิศวกรรม ด้านเกษตร ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านเศรษฐศาสตร์และการเงิน และด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกำหนดแนวทางการบริหารจัดการและคณะทำงานที่จะร่วมขับเคลื่อนให้การดำเนินงานตามแผนแม่บทเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ตลอดจนมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสิ้น ๑๐ ครั้ง และได้รับคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการเพื่อนำมาจัดทำเป็นแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ซึ่งต่อมาคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางได้เห็นชอบในหลักการของแผนแม่บทข้างต้นแล้วเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๙ (รายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยที่คณะกรรมการฯ ได้มอบหมายให้กรมชลประทานปรับปรุงและแก้ไขข้อมูลในแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับนโยบายด้านต่าง ๆ รวมทั้งเพิ่มขึ้นข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ ซึ่งกรมชลประทานได้ปรับปรุงแก้ไขแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการฯ เสร็จเรียบร้อยแล้ว และเสนอประธานอนุกรรมการจัดทำแผนการจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมและการจัดรูปที่ดินพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว (รายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) จึงได้นำแผนแม่บทฉบับที่ปรับปรุงใหม่ เสนอมาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

๔.๓ สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ได้ดังนี้ (รายละเอียดดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๔.๓.๑ วิสัยทัศน์ “มีระบบชลประทานในไร่นาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตในภาคเกษตรกรรม”

๔.๓.๒ ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ประกอบด้วย
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : ขยายพื้นที่จัดระบบชลประทานในไร่นา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาระบบชลประทานในไร่นาให้ได้พื้นที่เพิ่มขึ้นอีก ๘.๔๗๒ ล้านไร่ ภายใน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๔) ประกอบด้วย การขยายพื้นที่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นอีก ๗.๕๗๒ ล้านไร่ และการขยายพื้นที่การจัดรูปที่ดินเพิ่มขึ้นอีก ๐.๙๐๐ ล้านไร่

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : รักษาพื้นที่เดิมที่มีการจัดระบบชลประทานในไร่นาแล้ว โดยมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงระบบชลประทานในไร่นาในพื้นที่เดิม จำนวน ๕.๙๘๙ ล้านไร่ ภายใน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๔) ประกอบด้วย การปรับปรุงพื้นที่การจัดระบบน้ำเพื่อเกษตรกรรมในพื้นที่เดิม จำนวน ๔.๘๐๔ ล้านไร่ และการปรับปรุงพื้นที่การจัดรูปที่ดินในพื้นที่เดิม ๑.๑๘๕ ล้านไร่

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การบูรณาการการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต โดยมีเป้าหมายให้องค์กรผู้ใช้น้ำชลประทานสามารถบริหารจัดการกิจกรรมต่อเนื่องด้วยตนเอง และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนด้านการผลิตและการตลาด ในพื้นที่ที่มีการจัดระบบชลประทานในไร่นาแล้ว

๔.๓.๓ ผลลัพธ์ที่จะได้จากการดำเนินงานตามเป้าหมายของแผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔ ได้แก่ การเปลี่ยนวิธีการส่งน้ำสำหรับการเกษตรแบบท่วมทั้งผืน เป็นการส่งน้ำจากคูส่งน้ำโดยตรงถึงแปลงเพาะปลูกทุกแปลง และมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เป็นไปตามการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning by Agri-Map) นอกจากนี้ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระบบชลประทานในไร่นาจะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลง ส่งผลให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น

๕. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๗ วรรคสาม กำหนดว่า “ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางเสนอแผนแม่บทการจัดรูปที่ดินต่อคณะกรรมการจัดรูปที่ดินกลางเพื่อพิจารณา ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ” และวรรคท้าย กำหนดว่า “ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ แผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน ให้สำนักงานจัดรูปที่ดินกลางประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนนั้น”

๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอให้คณะรัฐมนตรีโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ แผนแม่บทการจัดรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ตามที่กรมชลประทานเสนอ โดยที่หลังจากคณะรัฐมนตรี เห็นชอบแผนแม่บทดังกล่าวแล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามขั้นตอน ของกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมชลประทาน

สำนักงานจัดรูปที่ดินกลาง

โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๕๐๖๒

โทรสาร ๐ ๒๖๖๙ ๑๖๓๖